

Patriotul

ORGAN DE LUPȚĂ PATRIOTICĂ ANTIFASCISTĂ

Redacția și administrația
Arad, Bui. Regina Maria 24
Telefon: Redacția și admin. 16-80.
Tipografia 20-77.

Apare sub conducerea unui comitet

Abonamentul: Lunar L e l 1000+100
Pentru membrii Sindicatelor 900+100
Autorități, Instituții 30.000 Lei pe an

Evenimente istorice

de Nestor D. Covaci
directorul Palatului Cultural

Au trecut 96 de ani de când o sen-
să impusă de Curtea din Viena a
să la moarte pe cei 13 generali, așa
numiți rebeli. Din aceștia patru au
fost împușcați, iar nouă strangulați.
Astăzi, ba chiar cel de pe ur-
tă care a suferit suplicul, a fost
amarianich, generalissimul armatei
răscolite contra Habsburgilor.

Revoluția socială a anilor 1848-49
s-a intensificat peste toată Europa. Pe
partea din Bazinul Dunărean, unde
se amestecau revendicările sociale cu
cele naționale, erau în sămăd mare
ferbere, deoarece dictionul impertant
al acel „dividae et impera” (par-
șă și domnește) își arăta deabia acum
toată deplinătatea sa efectele.

De o parte erau trupele răscolite
de maghiarimea „insufletite de
vizia lui Kossuth „Totul pentru na-
țiune”, luptau la înfăptuirea ei. Ală-
uri de aceste trupe veniseră oameni
în toate părțile pământului să lupte
pentru libertate contra imperialismu-
lui habsburgic.

Găsim printre comandanții acestei
mișcări și un român pe un oarecare
lăscăscul, venit din „străinătate” și
care mai târziu, după prăbușirea re-
voluției suferă închisoare, iar mai a-
poi execuția capitală.

De cealaltă parte a baricadelor stă-
teau și motii, conduși de marele lup-
ător pentru drepturile poporului ro-
mân asupra, Avram Iancu, îndemna-
ți la lupta pentru libertate, care însă
nu a fost numai promisișă de politicie-
ii imperialismului dela Viena și nici
realizată.

Două armate ale poporului, luptând
pe același deviză a libertății, împin-
te de acelaș dor de mai bine. Iată la
ce a fost bun imperialismul habsbur-
gic.

Croatii, sârbii și români cari s'au
răzgat aprig în lupta pentru tron și
inastia habsburgică și pentru națio-
nalitate — sperând că imperialismul
dela Viena se vor ține de cuvânt și le
vor acorda drepturi — primă o lec-
ție din cele mai instructive.

Deabia după catastrofă au trebuit
ei să vadă, că scăparea lor rezidă în ei
și în alianța sinceră a celor două părți —
care nu văzau această greșală.
Amintim pe Nicolae Bălcescu, și pe
Kossuth.

Marele Bălcescu vroia să stingă fo-
cul dintre ambele popoare și în bună
înțelegere cu Kossuth — cu care era
într-o strânsă legătură — spera că se va
putea face o împăcare, ba el visa mai
mult, la formarea unei Confederații
Dunărene.

Prin anii 1859 Kossuth ajunge la a-
celeși credințe. În una din epistolele
sale, el amintește acest plan. În esen-
ță el spunea următoarele:
Bazinul Dunărean este populat de
trei națiuni mai importante: Sârbi,
români și maghiari. Fără o bună în-
țelegere și conlucrare din partea a-
cestora, pacea în Sud-Estul Europei

Fabrica de Zahăr a gajat 53 mii kg. de zahăr la Banca Românească

— De ce nu pot fi aprovizionați cu zahăr copiii și bolnavii — D. Frânghian
spune că nu are cărbune și gajează 96 vagoane cărbune la bancă — 67 vagoane
de zahăr brut gajate —

Populația cere măsuri drastice contra sabotajilor dela Fabrica de Zahăr

Legea 351, articolul 3, referitor la
reprimarea speculei ilicite și a sabo-
tăjului economic prevede că organele
de control au dreptul și obligațiunea
de a controla magazinele băncilor pen-
tru a verifica situația mărfurilor ga-
jate de diferite firme la bănci.

În vederea îndeplinirii acestei dis-
pozițiuni dl. chestor Dinu Gheorghe
a dat ordin personalului în subordi-
ne de a proceda la verificarea regis-
trilor și magazinelor care conțin mă-

furi gajate la Banca Românească din
localitate.

Cu acest control a fost însărcinat
dl. comisar Auer dela Biroul Judiciar
secția de sabotaj, care s'a deplasat
în cursul zilei de ieri la Banca Româ-
nească, unde controlând registrele
băncii, a constatat că
direcțiunea Fabricii de Zahăr din
Arad a gajat la această bancă
următoarele mărfuri fabricate și
materii prime:

necesitățile orașului pe timp de
mai multe luni.

Această mare cantitate de 53 va-
goane de zahăr zace în depozitul
băncii în timp ce copiii și bolnavii
din orașul nostru sunt nevoiți să se
lipsească de acest articol indispensa-
bil.

Speculanții și sabotajii cari profită
de această lipsă a zahărului, vând la
bursa neagră un kilogram de zahăr
pe lângă de 10 mii lei.

Ne întrebăm cine are interesul ca
această cantitate de zahăr să fie do-
sită la bancă, în timp ce populația
orașului suferă lipsa lui completă.

Suntem siguri că în această afa-
cere este amestecată mâna pă-
roasă a reacțiunii, care încearcă
pe toate căile să saboteze și să
provocă lipsuri pentru a putea
acționa contra democrației și a
guvernului.

Avem asigurări din partea poliției
că se vor introduce cele mai severe
și amănunțite cercetări pentru a se
stabilă cum a putut fi gajat la bancă
un articol de extremă necesitate, cum
este zahărul.

Noi din partea noastră vom sprijini
din toate puterile noastre munca
autorităților pentru demascarea ace-
lor care sabotează aprovizionarea
populației.

Sabotaj în stil mare

Zahăr 53.980 kilograme, melasă
156.874 kilograme, melasă usca-
tă 670.000 kgr., zahăr brut 5.100
kilograme, cărbuni 960.000 kilo-
grame, kox 240.000 kilograme,
piatră de var 2.000.000 kilograme,
pucioasă 12.250 kilograme, sodă
17.000 kilograme, ciment 39.000
kilograme, curele de transmisie
ne 38 bucăți, saci de iută 8.500
bucăți.

Toate aceste articole și mărfuri se
găsesc în depozitele și magazinele Băn-
cii Românești.

Cititorii noștri și întreaga opinie
publică a orașului nostru poate să se
întrebe cu drept cuvânt: de ce anu-
me și cu aprobarea cui s'au putut ga-

ja aceste articole de primă necesita-
te la bancă și în special cantitatea de
53 mii kgr. de zahăr?

După cum se știe, guvernul și au-
toritățile noastre fac eforturi supra-
omenești pentru a aproviziona popu-
lația muncitoare și cinstită a acestui
oraș cu alimente și produse de pri-
mă necesitate. Cu toate stăruințele
depuse, aprovizionarea de zahăr n'a
putut fi rezolvată favorabil și în ulti-
mele săptămâni populația n'a pri-
mit răpa de zahăr conform cartele-
lor. Motivul a fost lipsa acestui arti-
col de pe piață. Acum se constată de
câte organele polițienești că

Fabrica de Zahăr din Arad are
gajată la Banca Românească o
cantitate de zahăr care acopere

Parchetul deschide acțiune publică

Dealtfel, la timpul său, ziarul no-
stru a anunțat că autoritățile au făcut
o descindere la Fabrica de Zahăr,
unde au fost stabilite mai multe ne-
reguli și acțiune de sabotaj comisă de
directorul general al fabricii, Frân-
ghian. În urma acestui fapt, Parche-
tul a deschis acțiune publică împotriva
directorului general Frânghian.

deoarece acesta n'a vrut să înceapă
fabricarea zahărului,
invocând motivul că fabrica nu
are combustibil. În acelaș timp în
gajul Băncii se află peste 100 va-
goane de cărbuni.

D-nii procurori Leșeanu și Moises-
cu au audiat mai mulți martori, din
depozițiile cărora reiese că directo-
rul general Frânghian a dirijat inten-

ționat întreaga cantitate de cărbune
dela Petroșani la fabrica de zahăr
din Freidorf, care este proprietatea
numitului director general.

Declarațiile acestor martori au
demascat manoperele d-lui Frân-
ghian, formând totodată primele ca-
pete de acuzare și dovezi pe care se
va construi procesul.

D. Byrnes despre noua întâlnire a miniștrilor de externe

Londra. După întreruperea conferinței mi-
niștrilor de externe dela Londra, dl.
Bevin a început imediat conversațiile
cu primul ministru Attlee pentru a
găsi o modalitate de a continua con-
ferința miniștrilor de externe. Este
foarte posibil ca la ședința de Marți
a Parlamentului britanic, dl. Bevin
să facă un expozeu asupra rezultate-
lor obținute la conferință.

Înainte de a părăsi Londra, dl. Mo-
lotov a declarat în fața coronden-
ților de presă că în tot timpul con-

versațiilor dela Londra, cei trei con-
ducători de state, auca: generalissi-
mul Stalin, președintele Truman și
primul ministru Attlee au avut con-
tact permanent. În timpul duratei con-
ferinței, cei trei conducători au avut
schimburi de scrisori.

Înainte de a pleca dela Londra,
dl. Byrnes, secretarul de stat a-
merican, a declarat că este foar-
te posibil ca miniștrii de externe
să se întâlnească din nou imediat
ce dl. Molotov se va consfătuși cu

generalissimul Stalin.

După cum anunță postul de radio
Londra, locțiitorii miniștrilor de ex-
terne au rămas la Londra pentru a
continua conversațiile și a stabili da-
că lucrările trebuiesc continuate de
reprezentanții celor cinci puteri sau
numai de cei trei principali aliați.

Întreaga presă mondială comentează
ză pe larg întreruperea conferinței și
majoritatea presei este optimistă și
speră într-o reluare grabnică a con-
versațiilor.

nu va fi. Aceste popoare se vor măci-
na prin lupta fratricidă, locul lor va
fi ocupat de altele, mai harnice, iar
istoria va înregistra doar atât că pe
aceste locuri au existat cândva sâr-
bi, români și maghiari. Numai o de-
plină înțelegere a acestora și buna
conviețuire a lor va duce pacea și
progresul în partea aceasta a Euro-
pei.

Întorcându-ne cu gândul la sentin-
ța cetită în ziua de 6 Octomvrie 1849
în cazematele cetății Aradului, să
scrutăm trecutul și să ne întrebăm
precum și cei doi mari gânditori ai
celor trecute vremi au făcut-o:

Oare, dorim nimicirea acestor po-
pore sau buna lor conviețuire și pro-
pășirea lor, eliberate fiind pe veci

de amenințările imperialismului ger-
man?

Reprezentanții autorizați ai demo-
crației române și maghiare, precum
și masele largi populare ale acestor
două națiuni și-au dat hotărât și răs-
picat răspunsul.

Și acest răspuns este pentru colabo-
rare, libertate, democrație și pro-
gres.

Conferința d-lui Gheorghe Bujor la A. R. L. U. S.

Eri după masă la orele 17, a avut loc la Palatul Cultural, o conferință a d-lui Gheorghe Bujor, vicepreședintele Comitetului Central al ARLUS-ului din București intitulată „Prietenia româno-sovietică”.

La această conferință a asistat numeros public în frunte cu notabilitățile orașului, reprezentanții partidelor politice și a instituțiilor publice. În numărul nostru de mâine vom reveni cu anșunțe asupra desfășurării acestei conferințe.

Balul F.N.D.-ului din Aradul Nou

Din inițiativa Comitetului F. N. D. al plasei Aradul Nou, Sămbătă, 6 Octombrie 1945 va avea loc un bal dat în folosul mănencilor de pe Valea Jiului, la care vor lua parte și oficialitățile din județ.

Balul va începe la orele 8 precise. Bufetul va fi bine asortat, iar muzica aleasă. Pe această cale invităm pe toți cei ce înțeleg imperativul vremii de a veni în ajutorul mănencilor de pe Valea Jiului.

Intrarea generală 500 lei. Balul va avea loc în sala restaurantului „Albina”, fost Korneth din Aradul Nou, Calea Banatului.

Comitetul de inițiativă.

Criminalul Vitasek transportat la Oradea

Criminalul de război Vitasek Ervin, care de mai mult timp se află arestat la Chestura Poliției din Arad, va fi transportat zilele acestea la Oradea și Budapesta, unde la fel a comis renunțările schingiuiri și abuzuri, în timpul dictaturii hitleriste. Până în prezent dosarul lui Vitasek cuprinde o serie întreagă de declarațiuni de învinuire împotriva lui la care se vor adăuga și celelalte — multe la număr — dela Oradea și Budapesta. Încă nu se știe care Tribunal al Poporului va decide asupra soartei lui Vitasek.

In exterior ori hotarul Aradului

2-3 jughere vie sau pomi fructiferi cu sau fără clădiri, însă cât se poate cu casă familiară, sau cu vilă. — Oferte se transmite prin: Agenția Hatschek, Arad, Biv. Carol 17. — Telefon 16-95

Colțul U. P.

CONVOCARE. Gruparea Invățătorilor din U. P. convoacă pe membrii învățători la ședința de Vineri, 6 Octombrie a. c., orele 17 la sediul organizației pentru chestiuni importante. Comitetul.

Pentru sufrageria Dvs. Doamnă

splendid covor otienesco absolut nou, artistic executat de 3,20 m. lat și 4,80 m lung se vinde convenabil. Adresa la ziar. 2890

Citiți și răspândiți ziarul „PATRIOTUL”

Cinema ARO: Telef. 24-45. — Repr. zilnic la 3, 5, 7 și 9. Duminică la orele 11 și 13. Azi filmul grandios. Zi a Percei, Imre Raday, Kabos în „Rendezvous pe malul Dunării” (Romanul primei iubiri) Îngrijii bilete din timp. 872

Urania: Telef. 12-32. Repr. la 3, 5, 7 și 9. Duminică și sârb. la 11.30 matineu. Azi premiera 877

Ranountscho: Fiul păcatului cu Fra ncoise Rosay, Louis Jouvet

SPORT

După un joc slab

Selecționata București a învins selecționata Arad cu 5:3 (4:1)

În fața unui public puțin la număr s'a disputat matchul de foot-ball dintre reprezentativa București și Arad.

Pe teren s'au aliniat următoarele formații: București: Nicolae — Ghiurițan, Băcuț — Ritter, Ion Vasile, Petschovski — Incze, Farcaș, Marian, Reuter, Fabian.

Arad: Mark (Seprenyl) — Bungău, Poșgay — Căortăș, Mari, Păcurar — Ardelean, Reinhardt, Mercea, Henegar, Brătuiu, Bătrân.

Jocul a fost început de către arădani, care în prima repriză au fost inferiori jocului prestat de către oaspeți. Astfel la prima acțiune bucureștenii reușesc să marcheze prin Reuter, deschizând scorul. Cu câteva minute mai târziu la o lovitură de colț care este executată de Incze, Marian prinde cu capul, trece balonul lui Fabian, care marchează cu capul. După acest goal,

la reluarea jocului înaintarea arădani reușește să marcheze prin Bătrân, care este deschis de către Mercea 2:1.

În prima repriză oaspeții mai marchează de două ori prin Farcaș și Incze. La reluare în repriza a doua selecționata Aradului prestează un joc mai hotărât, fiind superioară bucureștenilor, iar jocul se mută cu desăvârșire în careul bucureștean. La prima incursiune făcută în repriza secundă de oaspeți, reușesc să marcheze prin Incze, ca după acest goal jocul să se mute cu desăvârșire în careul lor. La poarta apărătoare de Nicolae care a fost într-o formă excelentă, arădani au ratat ocazii clare de marcat. Cu toate acestea selecționata locală marchează de două ori prin Brătuiu și Bătrân care a fost cel mai periculos din înaintarea Aradului.

STEEP.

TINERETUL PROGRESIST

Tinerii U. Progresist arădani, încadrați în brigăzi de reconstrucție contribuie la refacerea țării

În fabrici, uzine, cartiere tinerii muncitori și intelectuali se adună pentru consfățuirii serioase în vederea organizării noului în moduri mai bune și mai eficiente pentru a ajuta reconstrucția orașului nostru distrus de urgia războiului, pentru organizarea noului culturale la saute, ducând frașilor plugari lumina intelectualelor și muncitorilor noștri tineri.

Pe când guvernul dr. Petru Groza face eforturi uriașe pentru stăpînirei speculei și a sabotajului, tineretul eroic al țării noastre își dovedește activ patriotismul său prin formarea brigăzilor de reconstrucție și a echipelor de șoc.

Tineretul CFR Ist din Arad, s'a încadrat în brigada „Gheorghe Gheorghiu-Dej”, lucrează zilnic după orele de muncă, câte 1-2 ore pentru reconstrucția atelierelor distruse de bombardament; tineretul dela ITA mărește producția având 4 echipe de șoc; tineretul dela Socoina a format și el o brigadă de reconstrucție. Tată efortul uriaș al tineretului muncitoresc, conștient, ca-

re — înțelegând necesitățile Patriei născute rănite de ani crunți ai fascismului și a războiului injust — își sacrifică timpul liber, pentru ca să grăbească reconstrucția morală și materială a țării distruse.

În frig și ploaie, tinerii progresiști dela CFR, CAM și TEBA formând 2 echipe culturale s'au deplasat la Săvășin și Almaș. Reprezentanții date, de către ei pe o scenă făcută în pripă, au adus veselie și lumină în sufletele plugarilor, care și ei organizați în Tineretul Plugăresc Progresist, duc o muncă frumoașă pentru unitate al tineretului.

Tineretul Progresist din toată țara luptă pentru desăvârșirea celor trei linii: Unitate, Reeducare și Reconstrucție.

Tineretul Progresist din Arad, la parte activă. În această luptă, înțelegând că aceasta este atât în interesul țării sale, cât și în interesul întregului tineret.

Martin Eva

U. S. I. C.-ul din Arad inițiază o importantă consfățuire între comercianți și industriași

— Se proiectează contopirea Corporației Comercianților în U. S. I. C. —

La USIC, a avut loc o importantă consfățuire a membrilor USIC-ului precum și a mai multor comercianți neîncadrați în USIC.

Cei prezenți au exprimat necesitatea ca, comerțiații să aplice și ei din partea lor dispozițiile legilor economice și să se mulțumească cu câștigul legal.

La propunerea d-lui primar Pălincas Ioan s'a hotărât convocarea unei consfățuiri la care să la parte reprezentanții comercianților și fabricanților în scopul de a discuta problema supra-prețurilor și a găsi modalitatea ca fabricanții să emită comercianților facturi reale.

S'a dezbătut apoi problema contopirii Corporației Comercianților în U. S. I. C.

Comitetul mixt al U. S. I. C.-ului a propus și a hotărât, înființarea unei cantine pentru angajații comerciați. În acest scop s'a format o comisie pentru studierea părții financiare a acestui plan.

Comercianții sunt rugați să înscrie angajații lor în această cantină la U. S. I. C. (Plaja Avram Iancu 21.)

Cinema Savoy: Telef. 23-22. Rep. la orele 3, 5, 7 și 9. Duminică matineu a ora 11. Azi, nouul film unguresc 870 Se caută un bărbat cu Hajmassy, Bulla Elma, Șimor Erzs

Corso: Telefon 23-04. Repr. la orele 3, 5, 7 și 9. Duminică și sârb. la 11, 3, 5, 7 și la orele 9 fix. 873 Azi un film distractiv Răzbunarea țigancei cu Rozsányi Coloman Regia: Bolváry Complectare

Royal: Telef. 19-33. Repr. la 3, 5, 7 și 9. Dum. și sărbători la 11.30 și 13. 875 Azi, o delicioasă comedie muzicală Tot farmecul tinerelui și al primăverii Buttkay, Hajmassy, Vizvari, Halmay și Denes în filmul de mare succes Incăpătănata

A. R. L. U. S.

MEMBRII SECȚIEI ARTISTICE precum și toți acei, care doresc laboreze cu această secție, sunt a lua parte la ședința care va loc Vineri, 5 Octombrie, orele 17 la din Bul. Regina Maria 12, la ordinea zilei chestiuni importante.

Salariul funcționarilor publici a fost mărit sută la sută

BUCUREȘTI. În Mon. Of. a jurnalul Consiliului de Miniștri, care salariul funcționarilor publici fost sporit cu începere dela 1 Octombrie a. c. Acest spor va fi de sută calculat la salariul brut în plus cu indemnizațiile de ședință. Tabele întocmite prevăd și alocațiile după pinuturi.

Profesorii cari nu sa prezentat la catedrele lor sunt considerați demisionari

BUCUREȘTI. Ministerul Educației Naționale comunica, că profesorii publicați în decizia ministerială care s'au prezentat până în prezent la catedrele lor, sunt considerați demisionari din învățământ.

Publicitate

DE VANZARE o cameră combinată. Adresa la ziar.

DE VANZARE ușă cu 2 arpi, băgă canadă mare. Fischer, Ștefănescu 2, parter.

VAND jumătate dormitor, Bul. Ferdinand 4, etaj I, ap. 19.

DE VANZARE cormitor, culoarea lui cu madrițe, chaiselonge pt. 2 scaune, Str. Gheorghe Popa 1-a.

INCHIRIEZ mașină nouă de rectorari, eventual de vânzare. De instalator, Bul. Reg. Ferdinand 4, etaj 27-01

PIERDUT carnet de consum pe mele Ottinger Victor și Konya vic. Gășitorul să predea la ziar.

PIERDUT acte pe numele Că. Teodor, Depoul de auto-motoare R. Arad. Gășitorul este rugat predea contra recompensă.

CUMPARAM o sobă canadă sau de tucl. Administrația ziarului Patriot.

CAUTAM spre cumpărare un fer mare cu 2 uși și un bufet pe cantina Telefoanelor din Arad.

FRIMESC elevi în gazdă. Kardos Gojdu 15. Etaj I.

CAUT femeie la toate, Ardelean, dinand 45.

SOC. PRINCIPELE MIRCEA jeaza economică cu garanție de Informațiuni la dna dr. Hălmăș str. Episcopiei 8.

STENOGRAFIE română și maghiară DACTILOGRAFIE cu 10 degete, TABILITATE modernă, Cursuri manente. Taxe moderate. Laslo, Regele Ferdinand 19. Tel. 14-43.

CAUT locuință cu 2-3 camere, bucatărie, ofor chirie mare la ziar.

AGENTIA HATSCHEK, bul. Carol Telefon: 1693. (Sumele în milioane lei). 20: casă modernă 3 apartamente; 15: garaj, 6 apartamente, confort; 13 jughere vie, primisima, 5: Ghivie vilă, instalație. 2: Grădiște, familiară.

CAUT pentru închiriat urgent un zan pentru fierț rachiu, capacitate 160-250 litri. Adresa la ziar.

PALTON KARBATESCO de vârstă 500.000 lei, sau schimb cu alte lucruri. Str. Doamna Balasa 77, ap. 2.

PIAN concert, în stare perfectă de vânzare. Adresa: Zeissler, Plevnei No. 3.

Forum: Telef. 20-10. Repr. la 3, 5, 7 și 9 — și sărbători la 11.30 fix, matineu

Azi, cel mai mare film rus se încheie tuturor timpurilor IVAN cel GROAZNIC cu artistul populului N. Cercasov în regia lui Ș. M. Eisenstein

